

TIBETAN
(Second Language)

Maximum Marks : 80

Time Allowed : Three Hours

1. *Answers to this Paper must be written on the paper provided separately.*
2. *You will **not** be allowed to write during the first 15 minutes.*
3. *This time is to be spent in reading the question paper.*
4. *The time given at the head of this Paper is the time allowed for writing the answers.*
5. *Attempt **all** the questions.*
6. *The intended marks for questions or parts of questions are given in brackets [].*

Instruction for the Supervising Examiner

Kindly read aloud the instructions given above to all the candidates present in the Examination Hall.

This Paper consists of 7 printed pages and 1 blank page.

Question 1

Write a short composition in **Tibetan** of approximately 200 words on any **one** of the following topics :—

[15]

- (i) ཁྱེད་རང་གི་དགའ་བའི་ས་ཆ་ (place) ཞིག་གི་སྐོར་བྲིས།
- (ii) ལག་ཐོག་ས་ཁ་བར་ (mobile phone) བེད་སྤྱད་ (use) བྱས་པའི་ཕན་གནོད་སྐོར་བྲིས།
- (iii) ཁོར་ལྷག་སྲུང་སྒྲིབ་ (protection) དང་དེའི་ཕན་ཡོན་ (benefits) སྐོར་བྲིས།
- (iv) དེང་དུས་ (now a days) ཤེས་ཡོན་མཁུས་དུ་ལག་རྩལ་ (skill) རེས་པར་དུ་དགོས་གཤམ་ཆེན་ཡོན་པའི་སྐོར་བྲིས།
- (v) Write a composition in **Tibetan** on what the picture suggests to you.

Question 2

Write a letter in **Tibetan** of approximately 150 words on any **one** of the following topics :—

[15]

གཤམ་གསལ་བརྗོད་གཞི་གང་རུང་ཞིག་ལ་བོད་ཡིག་ཐོག་མིང་ཆོག་ ༡༥༠ ལས་མི་ཅུང་བར་གཏོང་ཡིག་ཞིག་བྲིས།

(i) རང་གི་ཕ་མར་དེ་རིང་ཡིག་རྒྱགས་ (exam) གང་འདྲ་བྱུང་ཡོད་ཅེད་སྐོར་གཏོང་ཡིག་ཞིག་བྲིས།

(ii) རང་གི་གོགས་པོར་རང་གི་སློབ་གྲའི་གནས་ཚུལ་ (happenings) སྐོར་གཏོང་ཡིག་ཞིག་བྲིས།

Question 3

(A) Choose the correct **Tibetan** opposite word from the options given :

[4]

གཤམ་གསལ་མིང་ཆོག་རྣམས་ཀྱི་ཕྱི་གཅུགས་འདམ་ག་ནས་འདེམས་ཏེ་བྲིས།

(i) རྒྱགས་པ་ ---

(a) ཅང་པོ་

(b) ཟུངས་པོ་

(c) ཅངས་པོ་

(d) ཟུང་པོ་

(ii) གོང་གསལ་ ---

(a) གོང་ཆོ་

(b) གོང་ཁྱེར་

(c) གོང་ཐེ་

(d) རྒྱལ་ས་

(iii) ལུ་པོ་ ---

(a) འཕྲི་པོ་

(b) ཕྱིས་པོ་

(c) ཕྱི་པོ་

(d) ཕྱིང་པོ་

(iv) བདེན་པ་ ---

(a) རྒྱན་པ་

(b) རྒྱན་པ་

(c) རྒྱན་པ་

(d) རྒྱན་པ་

(B) Choose the correct **Tibetan** Equivalent word from the options given :

[6]

གཤམ་གསལ་དབྱིན་ཆོག་ནམས་ཀྱི་བོད་ཡིག་མིང་མཚུངས་འདས་ག་ནས་འདེམས་ཏེ་བྲིས།

(i) Buddhist ---

(a) གནང་པ་

(b) གང་པ་

(c) གང་ཆོས་

(d) ཕྱི་པ་

(ii) Forest ---

(a) གསལ་ཆལ་

(b) གསལ་ཆལ་

(c) གསལ་ཆལ་

(d) གསལ་ཆལ་

(iii) Law ---

(a) འཇིགས་

(b) འཇིགས་

(c) འཇིགས་

(d) འཇིགས་

(iv) Nation ---

- (a) རྒྱལ་མོ་
- (b) རྒྱལ་ས་
- (c) རྒྱལ་རབས་
- (d) རྒྱལ་ཁབ་

(v) Education ---

- (a) ཤེས་ཡོན་
- (b) ཡོན་ཏན་
- (c) སློབ་སྦྱང་
- (d) སློབ་ཚན་

(vi) Principal ---

- (a) སློབ་དགེ་
- (b) སློབ་དཔོན་
- (c) སློབ་ཕྱི་
- (d) སློབ་གྲོགས་

Question 4

Read the following passage carefully and answer in **Tibetan**, the questions that follow :—

[20]

གཤམ་གསལ་ཡིག་སྤྲོད་རྣམས་གང་གཟབ་བསྐྱུག་ཏེ་དེ་ལ་རྣམས་ཀྱི་ལན་མ་ནོར་བར་བཅའ་ཏེ་བྲིས།
ང་ལྟ་སར་སྤོབས་ནས་ལོ་གཅིག་རྗེས་ངའི་གཅན་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་། གཅན་མོ་བཅས་
སྐྱེ་འབྱུང་ནས་ལྟ་སར་ཤོབས་ཏེ་ང་ཚོ་ཚང་མ་མཉམ་འཛུགས་བྱུང་ཞིང་། དེ་རྗེས་ངའི་སྤྱི་མར་གཞུང་མོ་
ཞིག་དང་། དེ་རྗེས་བྱ་ཞིག་བཅས་བཅས་པ་ཤིང་། ལུ་དར་དེ་ཚོ་ཚང་མས་བཅེ་གཞུང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།
ངའི་འོག་གཞུང་པོ་ཞིག་བྱུང་སྐབས་ང་རང་དགའ་བོ་བྱུང་བྱུང་། དེ་ལོ་གཉིས་སོན་མཚམས་གོངས་སོང་བར་
མེས་སྤྱོད་བྱུང་། ལྷག་བསྐྱེད་དེ་འདྲ་ངའི་པ་མ་ཚོར་ཐེངས་མང་པོ་བྱུང་ཡོད་ཅིང་། གཞུང་པོ་དེ་

གོངས་པའི་སྐབས་གནས་ཚུལ་ཡ་མཚན་ཞིག་བྱང་སྟེ། བོད་ཀྱི་ལྷགས་སྒོལ་ལ་ཕྱང་པོ་བསྐྱེགས་སྒྱུར་སྒོལ་སྒོལ་
མ་བྱས་གོང་སྒྲ་མ་དང། ཅིས་པ་སྒོལ་ལ་གོ་བསྐྱར་བྱེད་ཅིང། སྐབས་རེ་ལྷ་ལའང་འདྲི་སྐྱར་བྱེད་སྒོལ་ལྷར་
བྱས་པར།

དེ་སྐབས་ཁོང་ཚོས་ཕྱང་པོ་དེ་མ་སྐྱས་པར་ཉར་ཚགས་བྱེད་འོས་ལ་སྐར་ཡང་ཁང་པ་དེ་རང་ལ་སྒྱེ་བ་
ལེན་གྱི་རེད་ཅེས་གསུངས་ནས་དེའི་ཁྱད་སྒྱེལ་ལ་ཕྱང་པོའི་སྟེང་མར་གྱིས་རྟགས་ཤིག་བརྒྱབ་པ་རེད།
དེ་རྗེས་ཨ་མ་ལགས་སུ་བྱ་གཅིག་འབྲངས་སོང་བ་དེ་ཚོན་མའི་གཙུང་པོ་འདས་པ་དེའི་སྒྱེ་བ་ཡིན་པར་གྲགས་
ཏི། གང་གིས་ན། ཚོན་མའི་ཕྱང་པོར་མར་གྱི་རྟགས་ཡོད་ས་དེར་ཤ་རྟགས་དཀར་པོ་ཞིག་ཡོད་འདུག་པ་
སྒོལ་དེ་ནི་སྐར་སྒྱེ་བ་སྐངས་ཏེ་མི་ཚོ་གསར་པ་འགོ་བཙུགས་པ་རེད།

Questions :-

- (i) ལོ་ག་ཚོད་རྗེས་ལ་སུ་དང་སུ་སྒྱུ་འབྲུམ་ནས་ལྷ་སར་ཕེབས་ཏེ་མཉམ་འཛུལ་བྱང་བ་རེད།
- (ii) ཏཱ་ལའི་སྒྲ་མའི་འོག་གཙུང་པོ་ཞིག་བྱང་བས་གཙུང་པོ་དེ་ག་རེ་བྱང་བ་རེད།
- (iii) བོད་ཀྱི་ལྷགས་སྒོལ་ལ་ཕྱང་པོ་བསྐྱེགས་སྒྱུར་མ་བྱས་གོང་ག་རེ་བྱེད་གྱིས་ཡོད།
- (iv) སྒྲ་མ་དང་ཅིས་པ་ནམས་གྱིས་ཕྱང་པོ་དེ་མ་སྐྱས་པར་ག་རེ་གནང་དགོས་གསུངས་པ་རེད།
- (v) ཏཱ་ལའི་སྒྲ་མའི་ཡུམ་ལ་བྱ་གཅིག་འབྲངས་སོང་བ་དེ་ཚོན་མའི་གཙུང་པོ་འདས་པ་དེའི་སྒྱེ་བ་
ཡིན་པར་གང་འདྲ་སེ་གྲགས་པ་རེད།

Question 5

- (i) Translate the following passage into English :—

[10]

གཤམ་གསལ་ཡིག་ཐོང་ནམས་དབྱིན་སྐད་སྒྲིག་ལ་པབ་སྐྱར་གྱིས།

ང་ཚོའི་འཚོ་བ་སྒྱེལ་སྐངས་གྱི་གཙོ་བོ་སྒོལ་ཡིན་ཀྱང། ཏྲ་དང། བ་ལྷགས་སྒོལ་གྱང་
གསོ་ཉར་དང། ཚལ་ཞིང་ཡང་འདེབས་ལས་བྱེད། ཟྱུར་བཏང་ཞིང་ལས་བྱེད་མི་ལྔ་ཡོད་ཀྱང་ལས་ཀ་
མང་ཆེ་བ་ནང་མི་རང་གིས་བྱེད་ཅིང། ཚོན་དབྱིན་ཞིང་འདེབས་པ་དང། བཙས་མ་རྩ་སྐབས་ཉིན་ཤས་
རིང་བྱི་ནས་མི་བཙོ་ལྷ་ནས་བཞི་བཙུ་བར་ལས་མིར་སྐས་ཏེ་སྐར་རྩན་སྒྲོད་གྱི་ཡོད། ང་ཚོའི་གོང་ནང་
བྱིམ་ཚང་གཞན་ཞིག་ལ་ལས་ཀ་ཁག་པོ་ཡོད་ན་ཡར་ཚུར་རོགས་རམ་བྱེད་རྒྱུའི་ལྷགས་སྒོལ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན།

དེད་རང་རྒྱུ་དུའི་སྐབས་ཨ་མ་ལགས་ཀྱིས་རྒྱལ་ལ་བསྐྱམས་ཏེ་ཞིང་ལས་སར་ཕེབས་ཏེ་ཞིང་ལས་
 གནང་སྐབས། ཞིང་གི་མཐའ་ལ་རྒྱག་པ་ཞིག་དུ་ཉི་གཤམས་སྐྱགས་ཏེ་དེའི་བསིལ་གྱི་འོག་ལ་གཉིད་ཉལ་
 འཇུག་གི་ཡོད། ང་ཚོའི་ཁང་པ་དེ་སྐབས་ཐོག་གཅིག་མ་དཀྱིལ་དུ་རྩོག་ཅུལ་དང་ཅིག་མང་ལ་རྩོད་དང་
 ཐོད་ཆར་སོ་ཕག་གིས་བརྒྱབ་ཡོད། ཐོག་ཁའི་མཐའ་ལ་གཡུ་ཅིའི་ཁ་སང་དང་རྒྱལ་སློ་ཉེ་བའི་ཁ་སློ་ངོས་སུ་
 ཨ་མས་སྐྱེ་རིང་བཞུན་ཅིང་། ཐོད་ཀྱི་ལྷགས་སྒོལ་ལྟར་མཐུན་སྒོའི་ཐོད་དུ་མཐུང་དར་དང་། རྩོག་ཅུལ་དཀྱིལ་
 དུ་དར་ཆེན་རིང་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། ཁང་རྒྱལ་ལ་རྟ་ར། བ་ར། སློ་ཁར་འདྲོགས་ཁྱི་ཞིག་བཏགས་ཡོད་ཅིང་།
 དེ་ནི་ཁང་པའི་ནང་གཞན་དག་གང་བྱུང་མི་ཡོང་བའི་བྱུང་རེད།

(ii) Translate the following passage into **Tibetan** :— [10]

གཤམ་གསལ་ཡིག་ཐོང་རྣམས་ཐོད་ཡིག་ཐོག་པས་སྐྱར་གྱིས།

But in the Year of the Water Bird, ལྷ་བླ་ that is, in 1933, Thupten Gyatso departed
 རྒྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ from this world, and as the news spread through Tibet, ཐོད་ནང་བྱུང་སྐབས་ the
 people were desolate. མཆོས་སྐྱག་ཚད་མེད་ It was my father who brought the sad news
 གསར་འགྱུར་སྐྱོ་པོ་ to our village; he had been to market in Kumbum and heard གསན་པ་ it in
 the great monastery དགོན་པ་ཆེན་པོ་ there. The Thirteen Dalai Lama had done do much
 for the peace ཞི་བདེ་ and welfare ཡར་རྒྱས་ of Tibet that the people decided to build a
 golden mausoleum གསེར་ཐོང་ of special magnificence as a token of their homage and
 respect. དཔེགས་བསལ་གྱས་བཏུད་ By ancient custom, གནའ་སྒོལ་ this splendid tomb གསེར་ཐོང་ was
 erected inside the Potala Palace ཐོ་བྲ་ལའོ་ཙོ་བྲང་ in Lhasa, the capital of Tibet.
 With the passing དགོངས་པ་རྫོགས་ of the Thirteen Dalai Lama, the search began at once
 for his reincarnation, ཡང་སྤྱིད་ for each Dalai Lama is a reincarnation of his
 predecessor. The first, སྐྱེ་ཐོང་དང་པོ་ who was born in the year 1391 of the Christian era,
 was an incarnation of Chen-re-si, སྐྱུན་རས་གཟིགས་ the Buddha of Mercy, བྱམས་སྙིང་རྩེ་ who
 made a vow to protect all living beings. མཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་